

Богачик О., Мельниченко О.

СВІЙСЬКІ ТВАРИНИ

Читай, дізнавайся, малюй, розв'язуй

У ЦІЙ КНИЖЦІ ТИ ЗНАЙДЕШ:

- Цікаву інформацію про свійських тварин:
 1. Одомашнення тварин
 2. Опис свійських тварин
 3. П'ять свобод
 4. Тварини у сільському господарстві
- Оповідання про свійських тварин:
 1. Найвірніший друг
 2. Свині у камені і бронзі
- Завдання, задачі та запитання про догляд за свійськими тваринами
- Кросворд про свійських тварин
- Розмальовки
- Цікавинки та загадки

Доброго дня, мій маленький друже!

Якщо ти тримаєш цю книжку – значить на світі з'явилася ще одна людина, яка буде намагатися зрозуміти тварин, буде турбуватися про них і піклуватися про те, щоб ніхто інший не завдавав їм болю та страждань.

У цій книжці ми хочемо ознайомити тебе із свійськими тваринами. Якщо ти виріс у місті і курей бачив лише по телевізору, корів на малюнку чи фото, а коней у зоопарку, то ми познайомимо тебе ближче із цими тваринами. Пояснимо для чого вони нам, а ми – їм.

Якщо ти виріс в селі і тебе щодня будив голосистий півник, ти бачив, як ростуть поросята, мав можливість кататися на конях, і ранок починався із склянки теплого молока, що подарувала тобі корівка, то ця книжечка лише допоможе ще більше зрозуміти цих тварин.

У невеликих оповіданнях ми розповімо про деяких свійських тварин, звернемо увагу, що вони їдять, у яких умовах повинні жити. Читай, дізнавайся нове та пам'ятай, що тварини завжди потребують догляду, уваги, їжі, простору, та як вони допомагали та допомагають нам мати смачну їжу та комфортне життя.

ОДОМАШНЕННЯ ТВАРИН

До свійських тварин належать: велика рогата худоба, свині, вівці, кози, коні, віслюки, верблюди, буйволи, яки, зебу, кролі, кури, індики, качки, гуси, цесарки та інші.

Приручення й одомашнення диких тварин — це був складний і тривалий процес, який відбувався протягом переходу діяльності людини від полювання, до осідлого способу життя. Одомашнення диких тварин зумовлювали й інші причини: виснаження мисливських угідь, об'єднання общин і племен, концентрація великої кількості людей та зростання потреби в продуктах харчування.

Вважають, що одомашнення тварин відбувалося у кількох місцях земної кулі, в яких розвивалася древня культура людей. Це Південна і Центральна Азія, північно-східна частина Африки, південна частина Європи та Америки.

Відомо, що першою свійською твариною яка бу одомашнена 9-12 тисяч років тому, була коза, і відбулося це на території сучасного Ірану, Іраку, Палестини.

Свійські тварини допомагали нашим предкам вижити, вони одягали та годували їх, а також використовувалися як тяглова сила. З того часу свійські тварини дуже змінилися, вони стали менш рухливими, покладшали, дають більше продукції, але у них залишилися ті ж потреби що у їх диких предків. Наприклад, у свиней є потреба рити ґрунт, дикі свині таким чином шукали собі їжу, й ця потреба збереглася у свійських, будувати гніздо для народження поросят, й ряд інших потреб які до сьогодні ми спостерігаємо у їх диких родичів. У курей - дряпати ґрунт, купатися у поросі, хлопати крилами і нести яєчко на гніздо, тощо. Нажаль, часто ці тварини не в змозі задовольняти ці потреби на великих фермах, це викликає у них дискомфорт та страждання. Люди одомашнивши свійських тварин, повинні розуміти та забезпечувати усі їх потреби.

ОПИС ТВАРИН

СВИНЯ

Свині іноді зображуються як брудні і ненажерливі, але вони дуже розумні й допитливі тварини.

Походження: Сучасні домашні свині походять від дикого європейського кабана і були одомашнені 8-9 тисяч років тому.

Проживання: Євразія, Африка та завдяки людині присутні на всіх континентах, крім Антарктиди.

Тривалість життя: від 15 до 20 років, деякі кабани до 35-45 років.

Осоливості: Всеїдні тварини, добре плавають, люблять рити, шукаючи їжу, валятися в багнюці для регуляції температури тіла та проти паразитів, свиноматки народжують до 12 поросят а деякі породи до 16. Тварина будує гніздо для народження поросят. У природі свині дуже жваві та багато пересуваються. Вони входять у десятку найрозумніших тварин світу. В основному, використовуються в сільському господарстві для продукції м'яса та сала. Можуть служити як домашні тварини, в якості домашніх тварин хороші друзі, розумні й віддані. Мають чудовий нюх тому деколи використовуються в ролі службових собак, шукаючи наркотики.

КОРОВА

Кажуть "тупа корова", але це абсолютно не відповідає дійсності. Корови і бички дуже жваві та розумні тварини.

Походження: Походить від дикого бика — тура. Ймовірно, перше одомашнення турів сталося в Південно-Західній Азії не пізніше 8500 років тому.

Проживання: Розводиться на усіх континентах, крім Антарктиди.

Тривалість життя: близько 20 років.

Осоливості: Травоїдна, стадна тварина. Має шлунок який складається з 4 камер. У дійних корів на добу виділяється від 100 до 200 літрів слини яка потрібна для змочування корму. Їжа проходить по харчотравному тракту протягом 2-3 днів. За день великій рогатій худобі необхідно випоювати 25-40 л води при годуванні зеленою масою і 50-80 л при годуванні сухими кормами. Корова народжує одне, зрідка двох телят. Використовуються в сільському господарстві для виробництва молока та м'яса. Якщо в предка домашньої корови молока вистачало лише для вигодовування теляти в перші місяці його життя, то корови сучасних порід дають за лактацію (період часу протягом якого корова доїться) 5000-6000 кг молока, а корови-рекордистки - до 20 000-24 000 кг. Дуже кмітлива тварина, може виконувати не складні завдання, добре запам'ятовує дорогу додому, час годівлі та доїння, дуже віддана своєму господарю.

КІНЬ

Чудова, красива та граційна тварина, дуже розумна та віддана, прекрасний друг.

Походження: Предками коня вважають його диких родичів - кулана, коня Пржевальського і тарпана. Взагалі, історія коней нараховує 60 мільйонів років.

Проживання: Поширений на всіх континентах, крім Антарктиди, в більшості країн світу.

Тривалість життя: Коні живуть до 25 років, а іноді й більше.

Особливості: Травоїдна тварина. Коні ретельно і довго пережовують корм, змочуючи його рясно слиною, якої у них за добу може виділятися до 40 л. Особливо в жарку пору року коні п'ють багато води (70 — 80 л), низьку температуру вони здатні переносити досить легко, але для них небезпечні протяги і вологість. Ноги коней є найвразливішим місцем, яке найбільш чутливе до поганих умов утримання. Кобила народжує одне лоша вкрай рідко - двох. Також потрібно підкреслити і те, що в нього прекрасно розвинені дотик і слух, а що стосується зору, то коні бачать добре тільки з близької відстані. Використовуються в сільському господарстві, спорті, туризмі. Існує до 200 порід коней. Прекрасні, вірні та розумні.

КУРКА

Чомусь курка вважається дурною, але це не відповідає дійсності. Вона цікавий, досить розумний та спостережливий птах.

Походження: Домашня курка (самець — півень, дитинча — курча).

Походить від диких курей, які жили в Азії. Кури були одомашненні близько 3500 років тому.

Проживання: Живуть на всіх континентах, крім Антарктиди, в більшості країн світу.

Тривалість життя: У середньому 7-8 років.

Особливості: Кури є стадними птахами і в природі живуть у групах із чітко вираженою ієрархією. Їх день проходить у пошуках їжі, під час якої, вони дряпають ґрунт, шукаючи комах та насіння. Коли півень знаходить їжу, він починає кудкудакати на високих нотах, підіймати та опускати корм, кличучи курей поїсти. Ця поведінка також властива квочкам які звуть до їжі своїх курчат. Кури постійно на сторожі, використовуючи крони дерев та рослинність як укриття від хижаків. Використовуються в сільському господарстві для виробництва м'яса, яєць, пуху та пір'я. Кури здатні нести яйця до 10 років. У промислових господарствах економічно вигідно використовувати курей тільки протягом першого року яйцекладки. Курка висиджує в середньому 10-15 курчат, тривалість висиджування - 3 тижні, у промислових господарствах використовують інкубатори де отримують велику кількість курчат.

ЩО ВИРОБЛЯЮТЬ?

корова

свиня

курка

кінь

кролик

коза

м'ясо

молоко

сир

масло

шерсть

пір'я

сало

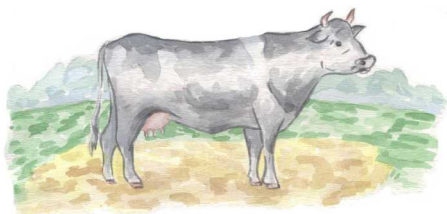
сила

шкіра

яйця

ЩО ЇДЯТЬ?

корова

свиня

курка

кінь

кролик

коза

трава

картопля

буряк

кукурудза

зерно

сіно

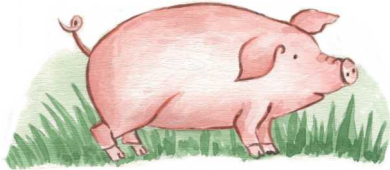
буряк

морква

ХТО МАЄ ЩО?

	Людина	Корова	Свиня	Курка	Вівця	Качка
Очі						
Вуха						
Ніс						
Дзьоб						
Шкіра						
Волосся						
Шерсть						
Вовна						
Ратиці						
Перетинки на лапах						
Хвіст						
Руки						
Пазурі						
Рот						
Роги						

ПОТРЕБИ ТВАРИН

Що потребують
свійські тварини для
комфортного життя?

вода

повітря

рух

Порівняйте
потреби людей і
тварин. Які
потреби у нас
спільні?

Які потреби є
першочерговими, а
які - другорядними?

тепло

світло

друзі

Що потребують
люди, на відміну
від тварин?

їжа

притулок

розваги

догляд

лікування

Фізіологічні потреби

Їжа, температура, вологість, повітря, вода, світло, рух, виділення.

Суспільні потреби

У залежності від виду: одинаки, парами, в групах.

Поведінкові потреби

Зимівля, будівництво гнізда, купання в поросі, риття, валяння в багнюці.

Потреби середовища
Відповідна домівка, простір, територія.

Психологічні потреби

Гра, запобігання нудьги, активність.

П'ЯТЬ СВОБОД

Для того, щоб знати від чого оберігати тварин, учені визначили п'ять свобод для свійських тварин.

1. Свобода від голоду і спраги.

Свійські тварини не повинні страждати від голоду та спраги. Ця свобода досягається шляхом надання тваринам відповідної їжі та води.

2. Свобода від дискомфорту.

Свійські тварини не повинні відчувати дискомфорт. Забезпечується шляхом надання хороших умов існування. Наприклад, просторе і світле приміщення, укриття від негоди, солома, на якій тварина може відпочивати.

3. Свобода від болю, пошкодження та хвороби.

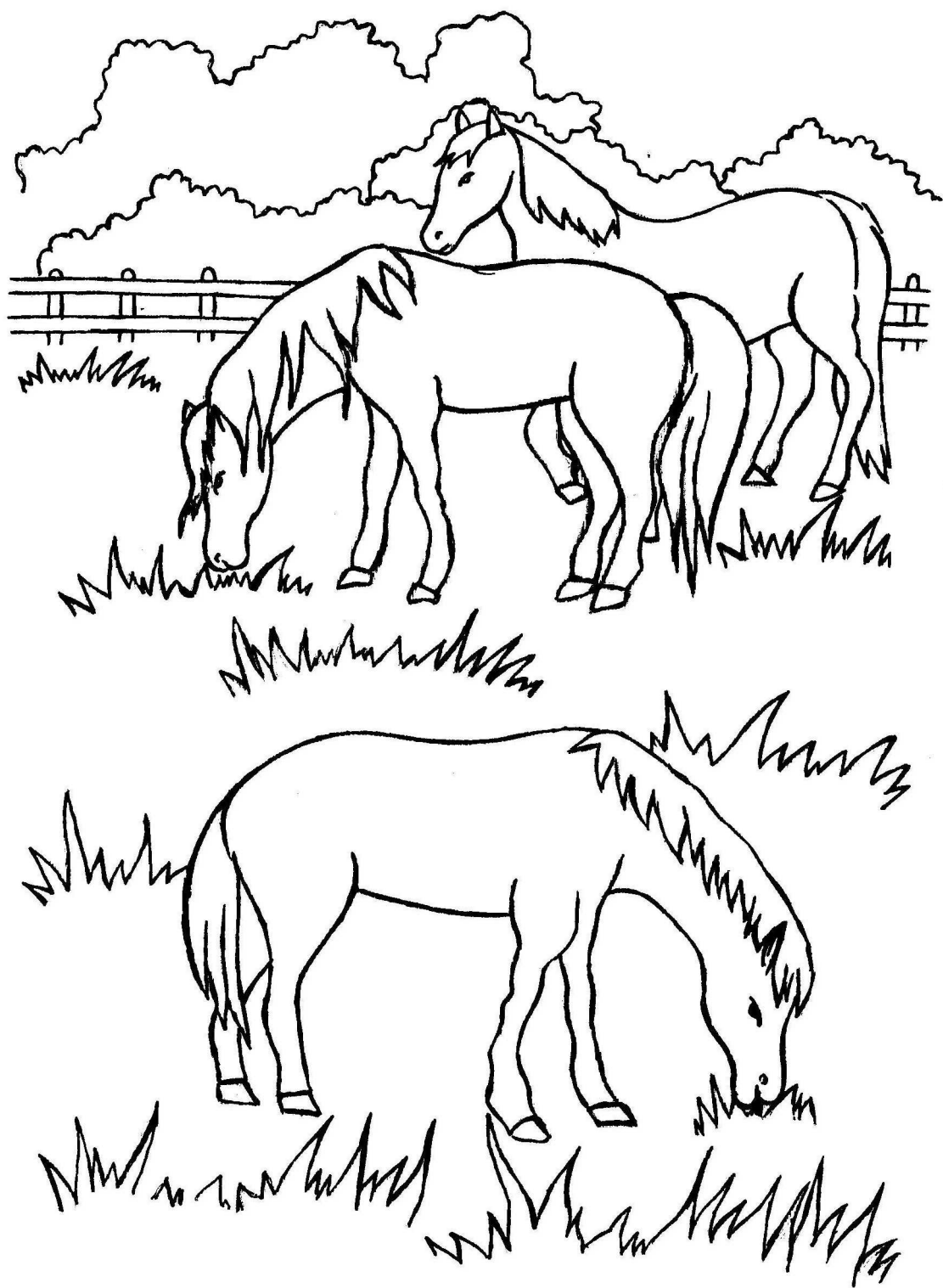
Забезпечується шляхом надання своєчасного лікування та можливості уникнення отримання травм. Звичайно коли тварини хворіють їх потрібно лікувати, також треба слідкувати за тим щоб тварини не травмувалися.

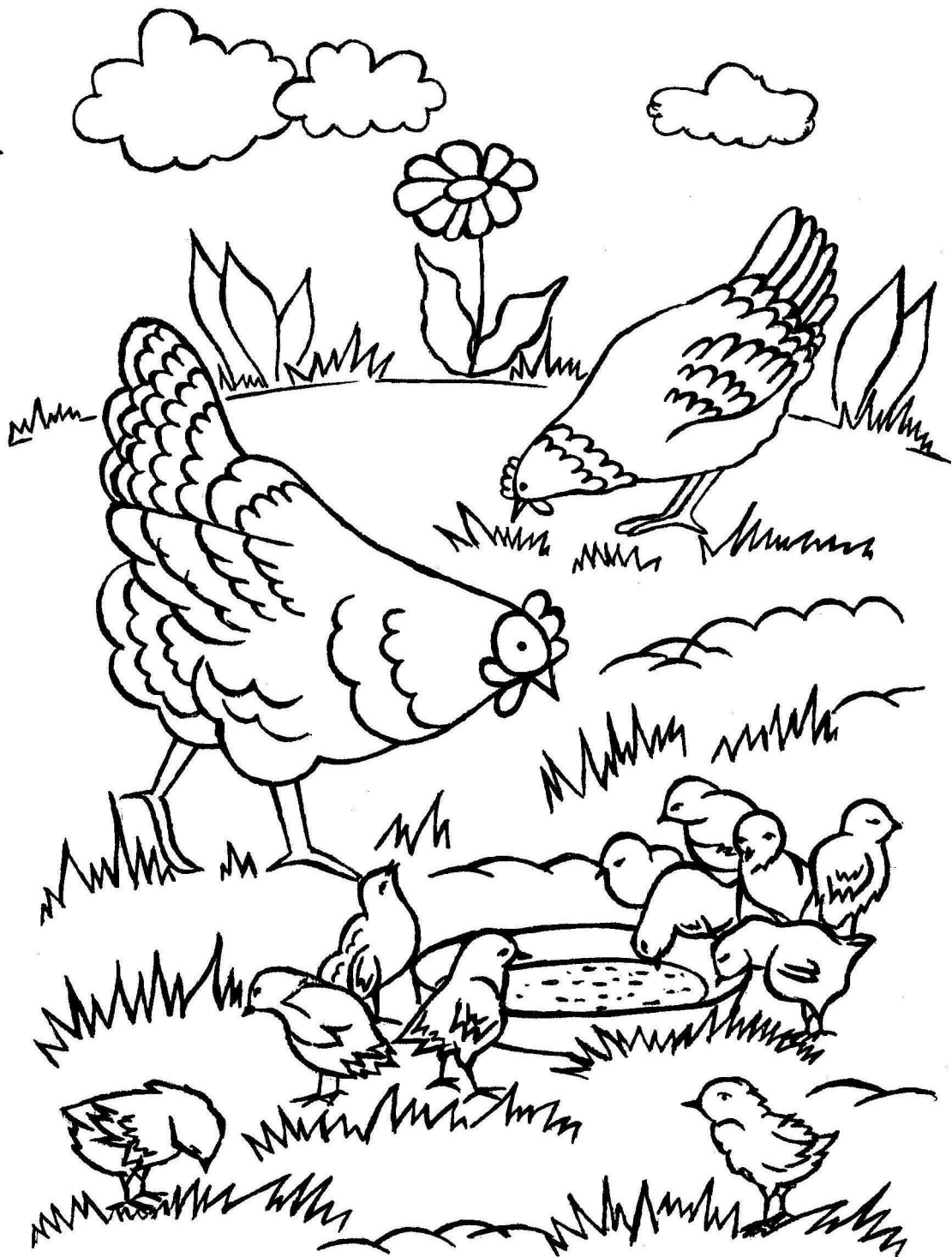
4. Свобода від страху і страждання.

Свійські тварини, так само як і ми, можуть відчувати страждання як фізичні так і психологічні. До фізичних належать біль, голод, спрага. До психологічних - нудьга, відчай, стрес. Тому слід оберігати тварин від цього, також вони не повинні бути заляканими і весь час боятися.

5. Свобода виявлення природної поведінки.

Поведінка різних видів тварин відрізняється. Є тварини, які не можуть бути постійно на самоті, наприклад, вівці є стадними тваринами і найкраще себе почувають поряд із своїми родичами. Кури мають потребу нести яйця на гнізді, купатися в поросі, дряпати ґрунт, хлопати крилами. Свині - рити, валятися в багнюці, будувати гніздо для народження поросят. Корови - паситися на пасовищі та щипати траву. Тому ми повинні надавати їм можливість виявляти свою природну поведінку.

ТВАРИНИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Свійські тварини (корови, свині, коні, вівці, птиця) – це тварини, що утримуються та розводяться людиною для отримання продуктів і сировини тваринного походження.

Свійські тварини, не дивлячись на їх не зовсім розумний вигляд, все розуміють і відчують. Учені, що займаються вивченням поведінки продуктивних тварин, переконалися, що вони не дурніші за кішок і собак. Ці тварини – це високорозвинені істоти, із своїми потребами, своїми емоціями. Ось що пише відомий етолог (спеціаліст із поведінки тварин) професор Кембріджського університету У.Х.Торп: «Всі домашні тварини, котрих людина використовує у тваринництві, – це види, які в дикому стані проявляють високоорганізоване життя в стаді, сім'ї, клані, зграї... Корова в стійлі чи свиня в загорожі можуть здаватися досить тупими просто тому, що ми ще й не почали розуміти соціальні організації їх диких предків».

Свійські тварини цінують, коли з ними обходяться лагідно, вони люблять гуляти на волі й спілкуватися одна з одною; вони страждають, коли їх утримують у темному хліві, в самотності. Тварини також можуть тужити, нудьгувати, боятися, страждати від голоду й холоду, як і ми з вами. Вони так само хочуть жити і радіти сонцю і траві.

Здавалося б, з розвитком цивілізації умови утримання домашніх тварин повинні покращуватися, в дійсності, вони стають все більш важкими для тварин. При інтенсивному методі вирощування тварин, котрий є поширеним за кордоном і стає все більш популярним і в нашій країні, все підкоряється економії грошей. А для цього зменшують розміри стійла, де утримується тварина до таких розмірів, що вона не може повернутися, лягти і витягнути ноги.

Ми знаємо, що свиня - розумна тварина, яку можна порівняти із собакою, відомі випадки дружби поросят і цуценят, котрі отримували однакове задоволення від сумісних ігор. Поросята, які є дуже жвавими, але при цьому утримуються в поганих умовах – в темноті та тісноті, від нудьги починають кусати один одного за хвост та за вуха. Тому при інтенсивному методі вирощування свиней, хвост їм обрізають. Ця операція не є потрібною, якщо поросята утримуються в хороших умовах.

Якщо свиням є чим зайнятися, вони перестануть кусатися. Зрозуміло, що вони не потребують м'яких іграшок, але поява нового предмета, наприклад, звисаючого із стелі ланцюга, відволікає їх.

Жвавих тварин утримують у тісноті, напівтемряві, в повній відсутності якого-небудь заняття, всі їх інстинкти пригнічені. За добу – 24 години – тварини зайняті 20 хвилин, поки отримують їжу, а потім знову нерухомість і бездіяльність.

При промисловому вирощуванні худоби її не випускають на пасовище, вони помирають, так ніколи і не побачивши сонця і зеленої трави. Вони побачать небо всього один раз – коли їх повезуть на забій. Страждання свійських тварин – психологічні й фізичні – нікого не хвилюють.

Ідея вирощувати курей інтенсивним способом збагатила власників птахофабрик, що продають м'ясо птиці і яйця, але не покращила життя самих курей. Зараз бройлерні курчата вирощуються мільйонами на автоматизованих птахофабриках. Спочатку, коли їх переводять у приміщення для вирощування, у них достатньо місця, але ростуть вони дуже швидко, і через місяць підлоги уже не видно — суцільний килим із курчат. Так, як ростуть вони неприродно швидко, це негативно відбивається на їх здоров'ї, вони страждають від слабкості кісток, часто кульгають і не можуть стояти, у багатьох слабке серце, яке не може достатньо добре перекачувати кров по величезному тілу бройлера, багато курчат гине. Для того, щоб зберегти курчат від загибелі, їм часто дають антибіотики. Годування, поїння, освітлення автоматизоване служить для однієї мети: швидше і дешевше виростити птицю. На птахофабриках по отриманню яєць курей утримують у спеціальних клітках, які називаються батарейними, так як вони укладені в декілька поверхів (батарей). У кожній клітці 5-6 курей, у цих тісних клітках кури не можуть розправити крила, вони стоять на підлозі з дротяної сітки, котра не дозволяє їм гребтися, а це, є однією із основних природних потреб курей. Нести яєчко на гнізді також є дуже потрібним для курей, на жаль, у клітках у них така можливість відсутня. Таких курей називають «кури на батарейках» тому що єдиним їх заняттям є, постійно нести яйця. На таких фермах, тварини розглядаються як машини по виробництву продуктів, а не як живі, чутливі створіння.

Звісно, усі люди не можуть бути вегетаріанцями, оскільки людина, все-таки всеїдна істота. Вона тисячоліттями вирощувала свійських тварин для отримання яєць, молока, і м'яса. На великих промислових господарствах можливо створити хороші умови утримання свійських тварин, але власники часто не бажають вкладати у це додаткові кошти, так як це призведе до здорощення продукції.

Зараз багато людей готові платити більше за м'ясо, знаючи, що тварина при житті не страждала. До речі, м'ясо від тварин, які при житті знаходились в умовах постійного стресу, терпіли біль та страждання буде перенасичене речовинами, які аж ніяк не покращать здоров'я людей, які таке м'ясо вживатимуть.

Існують також невеликі сімейні ферми, де, на відміну від промислових ферм, є можливість забезпечити всі потреби тварин, їх добробут стоїть на першому місці, так як від цього залежить якість продуктів. Здорова та задоволена корова дає смачне та якісне молоко, при певних умовах утримання тварин, такі продукти називають органічними.

НАЙВІРНИШИЙ ДРУГ

Є історії, які повертають віру в доброту людей. Ось напередодні року Коня зворушлива розповідь про те, як чернівчанка Наталя Афанасьєва врятувала життя... коневі. Уже рік вона їздить із міста на Кіцманщину доглядати улюбленця.

– Морда! – жартома вигукує усміхнена чернівчанка Наталя Афанасьєва й заходить у конюшню. – Мордочка... Де мордочка?

У конюшні тихо. Тільки під ногами шелестить солома. Один за одним зі стійл виглядають коні. У кожного – пронизливий погляд. Іду й думаю, кого ж саме гукає Наталя. Ще кілька кроків, і жінка зупиняється біля високого гарного жеребця. У відповідь на слово «Морда», він виглядає з денника й вітається іржанням. Кінь притуляє голову до грудей господині. Зворушливо дуже.

Коня звати Факір. Йому п'ять років. Не віриться, що ще навесні цього року цей коник, наляканий та занедбаний, стояв на бійні та безнадійно чекав на свою смерть...

– Це було навесні 2013-го. Тоді в моєму житті з'явився Факір. Саме на мій день народження, – пригадує Наталя, доки кінь у її кишенях шукає яблучка. – Перед цим я захопилася верховою їздою, брала уроки їзди верхи. Але ніколи в житті не думала про те, щоб купити коня! І ось мій тренер розповідає, що йому телефонували знайомі з тернопільської бойні. Мовляв, там стоїть молодий жеребчик. Із цікавості Наталя поїхала в Тернопіль. Ніколи вона не забуде ту жахливу картину.

– Бойня. Там стояв кінь... Поряд – приміщення, у якому немає дверей. Там ріжуть свиней і чути жахливий вереск. Той вереск пам'ятаю й досі, – пригадує чернівчанка. – Дивлюся на Факіра, а в його очах – страшенна темрява та відчай. А ще кінь був дуже худий: голова величезна, а худий живіт звисає з впалих боків. Було боляче це бачити. У мене стислося серце. А тут ще й конюх говорить: «Давай я пробіжуся з ним, щоби ти глянула». Але мені вже було байдуже. Підійшла до Факіра й кажу тихенько: «Не переживай, ми тебе заберемо». Можливо, мені здалося, але в нього змінився погляд від моїх слів. Я уже знала, що Факіра ніколи тут не залишу.

Виявилося, що коня забрали на бойню за борги. Наталя разом із другом вирішили викупити тварину. Довелося швидко розшукати частину коштів, яких не вистачало. Того ж дня замовили батманку (засіб для перевезення коней) і наступного ранку поїхали забирати свого улюбленця.

– Пригадую, як уже приїхали, в Кіцманському районі вивели коня з батманки. Мій тренер каже: «Може, не брала б ти його? Щось дуже нещасний...» У цей момент кінь заходив у конюшню і раптом гордо підвів голову, пішов королівською ходою та заіржав. Це вже означало, що він серед присутніх не на нижчому щаблі. Це було незабутньо. Я повірила в нього.... Доки Наталя розповідає, її друг старанно чистить коня. А потім одягає на нього вишукану темну червону попону. Таке враження, що це кінь лицаря.– Спочатку довелося добряче Факіра відгодувати, – пригадує Наталя. – Багато працювали з ним, адже навіть галопом бігати не вмів. Забезпечили йому посилене харчування, здали аналізи, зробили щеплення й, звичайно, шукали підхід до нього... А потім дізналися, що в коня – шляхетний родовід, про його відомого батька Ірису в Інтернеті дуже багато інформації. Зараз за Факіра нам пропонують гарну суму, але я ніколи його не продам! Кінь не приносить мені жодного прибутку й не буде приносити, тільки витрати. Але справа не в грошах. Це моя радість. Це сенс мого життя. А ще я досі не розумію: невже не можна було продати коня, а не здавати його на бойню? Вважаю, яка б не була скрутна ситуація, треба до останнього намагатися продати коня в добрі руки.

Валерія Чорней

СВИНІ В КАМЕНІ ТА БРОНЗИ

Свиня, як свійська, так і дика, для українців споконвіку була не лише джерелом м'яса, сала, щетини, шкіри, а й символом багатства, достатку і пробудження творчої сили природи.

Култ свині був поширений на різних територіях ще з V тисячоліття до н.е. Серед трипільських археологічних знахідок є глиняні скульптурки поросят із втиснутим у них зерням, а в багатьох скіфських курганах було знайдено фігурки свиней, виготовлені із золота.

Свиня з поросятами у світогляді слов'янських племен ототожнювалась з місячним культом Богині-матері, а вепр – з початком сонячного кола. Не випадково у Давній Русі свиняча голова була обов'язковою весільною стравою, а вагітним жінкам, щоб пологи пройшли добре, заборонялося штурхати ногою свиню.

Найдавніший пам'ятник свині стоїть у Португалії. Археологи вважають, що гранітну свиню створили племена, що мешкали в цих місцях ще до кельтів – іберійці й лузитяни. Статуя настільки популярна в країні, що зображена на гербі одного з міст, її ім'ям названо кілька сортів місцевого вина, оливкове масло, особливий сирний пиріг і сорт місцевого бекону.

Свиню неодноразово увічнювали в камені чи бронзі німці, данці, литовці, які здавна славляться пристрасстю до бекону. Та українська любов до сала перевершила всіх: мало кому відомо, що за кількістю пам'ятників свиням Полтавщина є беззаперечним лідером у світі: на території області їх аж шість!

Перший з них встановлений у минулому столітті на початку сімдесятих біля фасаду головного корпусу Полтавського науково-дослідного інституту свинарства імені О.В. Квасницького. Саме скульптурна свиноматка полтавської м'ясної породи в натуральну величину з двадцятьма поросятами змонтована на метровому дванадцятикутному постаменті.

Схожа скульптура, але вже дикій свині з поросятами була встановлена на території Полтавської державної аграрної академії. Компанію їй складають подібні пам'ятники вовчиці, ведмедиці та гірського козла.

Та в 2003 році в дикій свині з'явилася родичка-сусідка: п'ятого квітня на території Полтавської державної аграрної академії поселилася група із свині в натуральну величину та двох маленьких пастушків – хлопчика й дівчинки – у національному вбранні.

На постаменті напис «Одвічній годувальниці українського народу». Керівництво навчального закладу пояснило свою любов до свиней тим, що саме ця тварина неодноразово рятувала наш народ від голодної смерті.

За свідченням істориків, у часи монголо-татарської навали загарбники забирали в українців все, що було придатним в їжу. На щастя для нашого народу, мусульмани за релігійними переконаннями не їдять свинини.

Ще дві свині «оселилися» на батьківщині Миколи Васильовича Гоголя – у Миргороді. Пам'ятники розташовані біля славнозвісної калюжі, яку наш відомий на весь світ земляк описав у повісті «Як посварився Іван Іванович з Іваном Никифоровичем».

А вже через рік алею гоголівських героїв доповнив ще один пам'ятник свині. Тварина розляглася під тином, підставивши правий бік сонцю. Жителі Миргорода зразу ж дали скульптурі назву «Свиня в раю». Кожен, хто хоча б раз погляне на пам'ятник, не зможе з цим не погодитись.

Марина Савченко, Роман Стромило та інші

Розумна свиня

У 1784 році в Лондоні була виставлена на аукціон свиня на прізвисько Вчена свиня. Свиня могла відповідати на питання, вибираючи потрібні карти зі словами і вирішувати арифметичні завдання. Пізніше чомусь цю свиню представляли по кличці Тобі. У рекламі було сказано, що вона уміє читати думки.

Король Нептун

Король Нептун свиня, продана на аукціоні ВМС США у 1950 році. Виручені \$19 млн. доларів витратили на облігації для будівництва лінкора USS Іллінойс. На честь цієї свині були зведені принаймні два пам'ятники.

Тірпіц

Свиня на прізвисько Тірпіц – трофей британського флоту після морської битви при Фолклендських островах у 1914 році. Згодом вона стала талісманом крейсера.

Макс

Порося Макс був просто вихованцем Джорджа Клуні. Він часто спав у ліжку Клуні. Йому приписують порятунок життя актора, коли Макс розбудив знаменитого актора перед землетрусом у Нортріджі 16 січня 1994.

Великий Білл

Світовий рекорд по вазі досі займає Великий Білл, що належав Еліасу Буфорді Батлеру Джексону зі штату Теннессі. Він важив 1157 кг у 1933 році. Білла повинні були показати на Чиказькій Всесвітній виставці, але, на жаль, кабан зламав ногу. Приблизно в цей же час тенденції у виробництві свиней почали переходити на розміри скромніші.

Парочка Тамворт

Парочка Тамворт – дві свині по кличці Кессіді і Санденс, що втекли під час вивантаження з вантажівки на бійні, та, перепливши річку, в англійському місті Малмсбері, графство Уїлтшир, у січні 1998 року. Свині були в бігах протягом тижня, а їх пошуки викликали величезний ажіотаж у засобах масової інформації, а також суспільний інтерес, як в Англії, так і за кордоном.

ЗАГАДКИ ПРО СВІЙСЬКИХ ТВАРИН

– Гей, шикуйсь! В політ готові?
Кроком руш, птахи військові!
Наші предки, щоб ви знали,
Давній Рим урятували! (Г..и)

Гарну, теплу шубку має,
Та на зиму – не міняє!
Залюбки з'їсть конюшину,
Капустину і морквину. (К....к)

Він – тварина норовлива.
Хвіст, копита, пишна грива...
Сани й віз возити може
І у полі допоможе. (К..ь)

По городі походжає,
Черв'яків в землі шукає..
Ранок – будить все подвір'я.
Має дуже гарне пір'я. (П....ь)

Довгошиї, білі птиці
Поспішають до водиці...
Будуть цілий день пірнати,
Діток плавати навчати. (Г..и)

Любить сіно розгрібати,
Зерна, хлібчик поклювати...
Має діток-пташенят –
Жовтих, сонячних малят. (К....а)

Зріст у нього, як у поні,
Та і сам із роду коні.
Невеличкий і хвостатий,
Дуже впертий та вухатий. (В.....к)

Носить теплу одежину –
З вовни гарну козушину.
Влітку на лугах пасеться
І з братами часто б'ється. (Б...н)

Невеличкий дзьобик має,
«Черв'ячок» під ним звисає.
Пишний, як у пави, хвіст.
Чималий для птаха зріст. (І...к)

По травичці погуляє –
Молочка нам назбирає.
З нього зробимо сметанку,
Приготуєм кашку-манку. (К...а)

Як лошатко, не гуляє,
Бо в хліві відпочиває.
Рильцем ніс, а хвіст гачечком.
Їсть відразу відеречко! (П...я)

На ставочку я зустріла
Дивну птаху сіро-білу.
Шию птаха вигинала,
І шипіла, і кусалась. –
Лізь у воду, боягузка, –
Прошипить до мене ... (Г...а)

Ходить – бродить по двору
І лякає дівору.
Загелгоче, зашумить,
Наче зараз полетить.
Розбігайтеся, малята,
Бо почне він вас щипати! (Г...к)

Наталя Гуркіна

ЦІКАВИНКИ ПРО ТВАРИНКУ

Свиня

Свині дуже мирні тварини, вони вкрай рідко виявляють агресивність. Винятком, як і у випадку з більшістю тварин, є захист матір'ю свого молодого потомства, коли йому щось загрожує.

У свиней дуже розвинений нюх. Їх навіть використовує поліція при пошуку наркотиків.

Середня тривалість життя свиней - 15 років.

За внутрішньою будовою органи свині більше ніж у інших тварин, схожі на органи людини.

Вереск свині в деяких випадках досягає 115 децибел, а це на 3 децибели перевищує звук надзвукового авіалайнера.

Свині, насправді, дуже розумні тварини. І знаходяться вони на 5 місці серед ссавців за інтелектом. Вони стоять навіть вище, ніж собаки.

Новонароджені поросята розуміють голоси своїх матерів і відгукуються коли їх кличуть, а під час годування свиня рохкає - наче співає своїм поросятам.

У свині немає на тілі потових залоз, тому вона валяється в багнюці, щоб не перегріватися. Також багнюка захищає свиней від дрібних комах і сонячних опіків.

У Данії на душу населення припадає 2 свині.

Свині дуже швидко звикають до певного розпорядку дня і не люблять ніяких відступів від нього. Наприклад, за пару хвилин до годування вони починають трохи нервувати і постійно дивитися в той бік, звідки приносять їжу.

У свиней ікла ростуть постійно. Вони стираються під час споживання їжі, а взагалі в дорослої свині 44 зуба.

Свині – чудові плавці й рибалки. В історії був зафіксований випадок, коли свиня перепливла затоку Азовського моря, яка в ширину досягає 40 кілометрів.

Кінь

У коней дуже добре розвинені органи чуття, деякі з них набагато краще, ніж у людини. Так, вони здатні чути звуки, які нам недоступні.

На відміну від багатьох інших тварин, коні бачать світ кольоровим, але червоний колір і синій їм непідвладний.

У коня чудовий нюх. Навіть якщо він перестає від старості бачити, його орієнтацію зберігає нюх і великі відстані для нього не проблема. Багато коней по запаху визначають місцезнаходження сідла, вершника, стайні, а також можуть визначити їстівність трави.

Коні здатні розрізняти музику, що пов'язано з їх чудовим слухом.

Розвинутий дотик – це ще одна фізіологічна особливість даних тварин. У сукупності із зором, слухом, нюхом кінь незрівнянний ні з якою іншою істотою. Найкраще вони відчують своїми губами і копитами.

Щоб визначити вік коня, можна подивитися на його зуби. Як багато з вас здогадалися, відомий усіма вираз: «Дарованому коню в зуби не дивляться» утворено на основі цього факту.

Ще одним унікальним явищем є те, що кут огляду становить наближене значення до 360 градусів. Це значить, що кінь знає про події і ззаду себе, і перед собою. Також не складає особливих труднощів для нього і розрізняти предмети в темряві.

Через свою велику вагу кінь не може стояти на трьох ногах, якщо з четвертою щось трапилось. Тому великою проблемою для господаря буде зламана кінцівка. Вона дуже довго лікується і перешкоджає подальшому розвитку коня.

Коні здатні розрізняти емоції в людському голосі.

Корова

За хвилину корова
здатна зробити близько
100 жувальних рухів.

Корови досить доброзичливі та
навіть здатні дружити, обираючи
собі товаришів у стаді.

За весь цикл свого
життя корова здатна
дати цілих 200 тисяч
склянок молока.

Корови одні з
небагатьох тварин,
здатних плакати.

у стаді корів існує
власний розпорядок,
який виконується
кожною із особин.

На носі кожної з корів є унікальний
візерунок, порівняний з відбитком
пальця у людей. Кожен малюнок
індивідуальний, і в США вони вже
давно використовуються для пошуку
зниклих або вкрадених корів.

Часто тривалість життя цих тварин
дорівнює приблизно 20 років.
Але іноді зустрічаються особини,
вік яких досягає 35 років.

Багато хто з нас вважає, що
корови можуть видавати
лише звук «Муу!», насправді
вченими доведено, що цей
звук має 11 видів інтонацій.

Бик став жуйною твариною в процесі
еволюції. Бики та корови не могли
надто швидко бігати, у них не було
ікол чи пазурів, тому в них з'явився
особливий спосіб прийняття їжі:
швидко схопити, проковтнути, не
пережовуючи, втекти, а дожувати
потім – у спокійній обстановці.

Мало того, що корови спостережливі,
вони ще й непогано навчаються на
промахах родичів. Наприклад, якщо
одну представницю стада вдарить
струмом, коли вона доторкнеться до
огорожі, більше ніхто з її родичів до
цього місця не поткнеться, та всі
будуть триматися від нього подалі.

Курка

Кури є одними з найпоширеніших тварин у світі. Їх загальна чисельність складає, принаймні, 19 мільярдів, що в три рази більше загальної чисельності людей.

Кури переважно сплять стоячи на лапках.

у середньому курка відкладає 250 яєць на рік.

Колір шкаралупи залежить від породи і кольору самої курки: білі особини зазвичай несуть білі яйця, кольорові особини - коричневі яйця.

Білі та коричневі яйця нічим не відрізняються за смаковими і поживними властивостями, а також по міцності шкаралупи.

Кури зазвичай не відкладають яйця в темряві. Навіть якщо час кладки прийшов, курка буде чекати настання світлого часу доби або включення додаткового освітлення.

Кури сідають на сідала, як тільки починає темніти, бо в темряві вони погано бачать.

Людина чує крик півня на відстані двох кілометрів.

Через швидкий обмін речовин курка їсть більше їжі порівняно із своєю вагою, ніж, наприклад, людина чи кішка.

Кукурікання - це свого роду виклик іншим півням, на який ті дають відповідь. Правда, у випадку, коли суперники - півні одного рангу. Якщо ж закричить, скажімо, на тому ж дворі півень, що займає нижче становище, то сильніший попросту атакує його, навіть не кукурікаючи у відповідь.

Кури деяких, яєчних, порід відкладають яйця щодня, деяких - через день, а інші породи - кілька разів або два в тиждень.

ПОДУМАЙ ТА РОЗВ'ЯЖИ

Овеча шерсть

Однією із порід овець є романівська порода, яка існує вже понад 200 років і є дуже цікавою для розведення. Романівські вівці легко пристосовуються до різного клімату, мають значну витривалість, добру якість шерсті та дуже високу плодючість. Шерсть з цієї породи можна отримати тричі на рік. Настриг з однієї вівці в середньому складає 2 кг, а з барана – 3 кг.

Скільки шерсті можна настригти за рік з одної овечки? А з одного барана?

Скільки шерсті можна настригти за один раз з п'яти овечок і з одного барана?

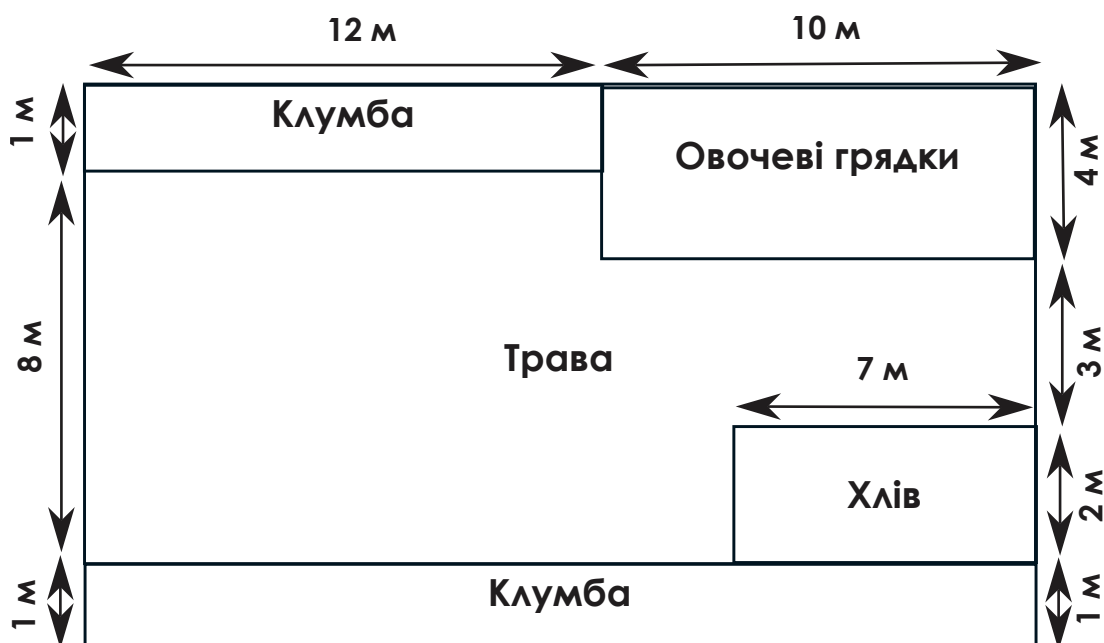

Скільки шерсті можна настригти за рік з 8 овечок? А з 8 баранів?

На скільки менше шерсті можна настригти за рік з 5 овечок, ніж з 5 баранів?

Куряча ферма

На невеликій фермі у дядька Миколи та тітоньки Ольги живуть кури та півники. Удень вони їх випускають у садок погратися та пощипати травичку, навколо якого дядько Микола звів огорожу. А ввечері птиця йде ночувати до свого хліва. Тітонька Ольга не дозволяє курочкам порпатися на клумбах та овочевих грядках, тому дядько Микола зробив паркан, щоб птиця його не перелітала.

1. Яка загальна площа всього садочка?
2. Яка площа трав'яної ділянки, де можуть пастися кури?
3. Якою є площа ділянки, куди тітонька Ольга не дозволяє заходити?
4. Якої довжини звів огорожу дядько Микола навколо трав'яної ділянки?
5. Якої довжини зробив паркан дядько Микола, щоб птиця його не перелітала?
6. На скільки площа трав'яної ділянки більша за площу хатинки?

Кінські скачки

Кінний спорт набуває все більше і більше прихильників, а верхова їзда стає популярним і престижним видом відпочинку. Верховна їзда на конях – специфічний вид активного відпочинку, яким можуть займатись люди будь-якого віку.

На одній з конеферм є невеликий коник Мустанг. Його висота до загривку 140 см, а маса 320 кг. Мустанг швидкий кінь, його швидкість кроком – 5 км/год., риссю – 10 км/год., галопом – 22 км/год. Він товаришує з конем на ім'я Булан. Булан вищий за Мустанга на 19 см і важить на 80 кг більше. А коли скаче риссю, то його швидкість більша на 5 км/год.

З якою швидкістю скаче риссю Булан?

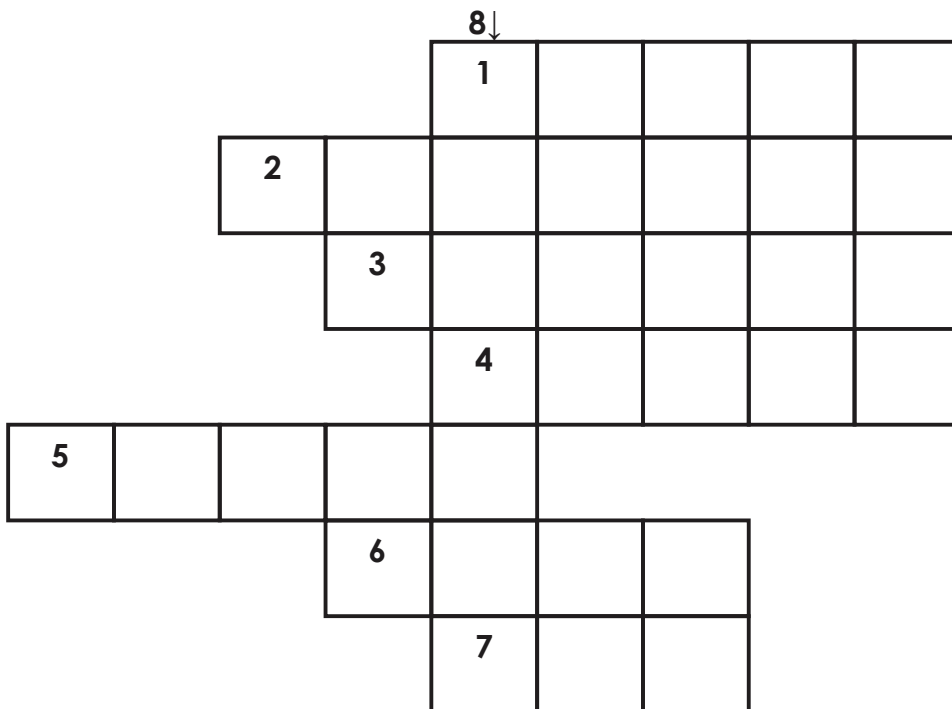
Яка маса Булана?

На скільки більше розвиває швидкість Мустанг галопом ніж кроком?

У скільки раз швидкість Мустанга більша за швидкість Булана?

Яка висота до холки Булана?

За скільки часу Булан подолає шлях у 6 км рухаючись риссю? А скільки часу знадобиться для цього Мустангу?

1. Те, що потрібно курці для прийому ванни.
2. Для того, щоб забезпечити усі потреби тварин, фермер повинен проявити?
3. Що відчуває тварина, коли фермер її не годує?
4. Що відчуває ягня на самоті?
5. У тісному загоні поросята кусають один одного за?
6. Що відчуває кінь, коли його підганяють батоном?
7. Те, що допомагає поросятам підтримувати хороше здоров'я.

СВІЙСЬКІ ТВАРИНИ

Читай, дізнавайся, малюй, розв'язуй

Автори: Богачик Олександр Григорович, Мельниченко Олена Петрівна

Ілюстратор: Стрельцова Катерина Петрівна

Редагування: Коляда Тетяна Володимирівна

Автори висловлюють щирю подяку **Naturewatch Foundation** (Великобританія) за підтримку створення та опублікування даного дитячого видання

Книга для учнів молодшого шкільного віку, 2015 р., 32 с.